

LOGOPEDISKA BEDÖMNINGSPROTOKOLL FÖR TRAKEOSTOMERADE PATIENTER

PATIENTUPPGIFTER (plats för etikett)

Diagnos, anamnestiska uppgifter:

Anledning till trakeostomi:

Datum/tid _____

STATUS	A	1. Sittposition 1 ☐ i stol 2 ☐ upprätt i sängen 3 ☐ halvsittande, _____ grader 4 ☐ ryggläge	B
	2. Vakenhetsgrad 1 ☐ alert 2 ☐ trött men väckbar 3 ☐ fluktuerande		
	3a. Intuberad under vårdtiden 1 ☐ nej 2 ☐ ja, komplikationsfritt 3 ☐ ja, tillstött komplikationer: _____		
	3b. Trakealkanylens modellnamn, storlek: _____		
	3c. Kuff 1 ☐ nej 2 ☐ ja, kuffas med _____ ml luft 3 ☐ ja, kuffas med _____ ml sterilt vatten		
	3d. Fenestrering 1 ☐ nej 2 ☐ ja		
	3e. Subglottiskanal/suction aid 1 ☐ nej 2 ☐ ja		
	3f. Kuffstatus 1 ☐ urkuffad stundvis 2 ☐ konstant kuffad		
	4a. Spontanandning Andningsfrekvens: _____ andetag/min 8 > 24 bpm		
	Saturation: _____ % Syrgas: _____ L/min		
	4b. Ventilatorstatus Mode/läge _____ (Obligatorisk: SIMV, MMV) (Tryckunderstöd/CPAP) Andningsfrekvens: Spontan _____ /min Obligatorisk _____ /min Tidalvolym _____ (4-6ml/kg) IPAP/topptryck _____ (<40cm/H ₂ O) EPAP/PEEP _____ (<10cm/H ₂ O) Tryckunderstöd _____		
	5a. Slem/sekret Feber: ☐ ja ☐ nej Trakeal sekret, färg 1 ☐ klart eller vitt 2 ☐ gult 3 ☐ grönt Sekret, mängd 1 ☐ lite 2 ☐ måttligt 3 ☐ rikligt		
	5b. Sekret i munhålan 1 ☐ lite 2 ☐ måttligt 3 ☐ rikligt		
6. Sugningsfrekvens a) I mun och svalg 1 ☐ sällan: mindre än en gång i timmen 2 ☐ ofta: mer än en gång i timmen b) I trakea 1 ☐ sällan: mindre än en gång i timmen 2 ☐ ofta: mer än en gång i timmen 3 ☐ subglottiskanal (<24ml/dygn)			
B. MUNHÅLA, KRANIALNERV, LARYNXFUNKTION	URKUFFNING		
Urkuffning lämplig: ☐ ja, ☐ nej			
7. Mängd trakealsekret innan urkuffning 1 ☐ lite 2 ☐ måttligt 3 ☐ rikligt			
8. Mängd trakealsekret efter ev urkuffning 1 ☐ lite 2 ☐ måttligt 3 ☐ rikligt			
9. Typ av trakealsekret efter ev urkuffning a) ☐ löst ☐ tjockt b) ☐ klart eller vitt ☐ gult ☐ grönt c) Salivliknande sekret?			
10a. Hostfunktion vid urkuffning/på uppmaning a. Hoststöt på uppmaning 1 ☐ kraftfull 3 ☐ svag 2 ☐ acceptabel 4 ☐ ingen hosta			
10b. Hostreaktion vid aspiration eller sugning i trakea 1 ☐ omedelbar 2 ☐ lätt fördröjd 3 ☐ fördröjd			
11. Fonation med ett finger på kanylen vid utandning / talventil 1 ☐ normal röst 2 ☐ lätt dysfonisk röst 3 ☐ pressad/ansträngd röst 4 ☐ ingen röst			
12. Cervikal auskultation (CA): Adekvat luftflöde via överluftväg? ☐ ja ☐ nej			
13. Risk för reflux/kräkningar: ☐ ja ☐ nej			
C. TALVENTIL/PROPP BEDÖMNING		BEDÖMNING	
Fortsatt bedömning: 1 ☐ ja, med talventil 2 ☐ ja, sväljbedömning: saliv/bolus 3 ☐ nej, bedömning avbryts			

14. Talventilprövning

Med talventil:			
a. Andningsfrekvens _____ andetag/min			
b. Saturation _____ %			
c. Andningsarbete	1 ej märkbart ökat	2 måttlig ökning	3 betydande ökning
d. Trötthet	1 ingen eller lindrig	2 måttlig	3 uttalad
e. Saturation	1 konstant	2 liten sänkning	3 betydande sänkning (>4%)
			4 ökning

C

BEDÖMNING

15. Larynxfunktion med talventil

a. Tolerans Indikatorer: • AF • hjärtfrekvens • saturation • andningsarbete • sekrethantering	1 god tolerans	2 viss tolerans – små skillnader på indikatorerna	3 dålig tolerans – betydande skillnader på indikatorerna
b. Syrgasbehov? ☐ Nej ☐ Ja, hur mycket: _____			
c. Välbefinnande	1 pat nöjd	2 ökat andningsarbete	3 ökat andningsarbete samt oro och obehag
d. Sekretmängd (via CA/FUS)	1 inget sekret	2 lite sekret	3 måttligt med sekret
			4 rikligt med sekret
e. Luftvägsskydd (via CA/FUS)	1 pat skyddar luftvägen	2 pat försöker skydda luftvägen men lyckas ej	3 inga försök att skydda luftvägen
f. Medvetenhet om sekret i. Harkling ☐ Ja ☐ Nej ii. Spontan hosta ☐ Ja ☐ Nej iii. Röst ☐ Övervägande torr ☐ Övervägande våt iv. Sugning ☐ Behövs ej ☐ Behövs → ☐ i munhåla ☐ i trakea			
g. Röstbedömning	1 normal röst	2 lätt dysfonisk röst	3 pressad eller ansträngd röst
			4 ingen röst
h. Skillnader i tolerans jämfört med ev tidigare bedömning?	1 oförändrad	2 förbättrad	3 fluktuerande, inkonsekvent
			4 försämrad
i. Kan pat ta av och sätta på talventilen självständigt?	1 ja	2 nej – behöver övervakning	3 går ej att tillämpa

16. Är patienten redo att börja träna med talventil (som urträningshjälpmedel)?

☐ Ja. Specifika rekommendationer: 1 ☐ testa urkuffning + talventil under övervakning av logoped +/- laryngealträning 2 ☐ testa urkuffning + talventil under övervakning av avdelningspersonal +/- laryngealträning 3 ☐ urkuffning + talventil/propp vid _____ minuter vid start av urträning från ventilator 4 ☐ utöka urkuffning + talventil/propp, rekommenderar _____ timmar, _____ ggr/dagen 5 ☐ fortsatt med kuffad kanyl dygnet runt 6 ☐ vid ökad talventil tid, kolla optimal humidifiering - diskuterats med ansvarig läkaren? ☐ Ja? • Kockt salt inhalationer (hur ofta)? • Airvo via traken (hur ofta)? • Airvo via näsgrimpa (hur ofta)?	☐ Nej, talventil rekommenderas ej i detta skede. Patienten tolererar inte talventil pga: _____ _____ _____ _____ ☐ Möjliga åtgärder: _____ _____ _____ _____
--	---

D. MUNHÅLA, KRANIALNERV, SVÄLJBEDÖMNING**17. FUS eller klinisk sväljbedömning med blue-dye test**

17a. I ventilator

- uppkuffad (ml i kuffen: _____, manometer tryck: _____, 20-30 cmH₂O)
- delvis urkuffad (ml i kuffen: _____)
- ur ventilator

17b. Ur ventilator

- uppkuffad (ml i kuffen: _____, manometer tryck: _____, 20-30 cmH₂O)
- urkuffad med talventil/propp
- urkuffad endast med näsa

17c. Klinisk sväljbedömning

a. Blåfärgad saliv test	1 Bedöma salivsväljningar enligt klinisk sväljbedömning	2. Sugning av färg från traken? ☐ Ja, omedelbart. Mängd: _____ ☐ Ja, fördröjd. Tid efter: _____ ☐ Nej
b. Klinisk sväljbedömning Vilken konsistens? _____	1 Bedöma salivsväljningar enligt klinisk sväljbedömning	2. Sugning av färg från traken? ☐ Ja, omedelbart. Mängd: _____ ☐ Ja, fördröjd. Tid efter: _____ ☐ Nej

18. Trötthet

a. Trötthet under bedömningen	1 ingen eller lindrig trötthet	2 viss trötthet	3 betydande trötthet
b. Uttröttningsseffekt på sväljfunktionen?	1 ingen uttröttningsseffekt	2 viss uttröttningsseffekt	3 betydande uttröttningsseffekt

SVÄLJREKOMMENDATIONER**19. Functional Oral Intake Scale, FOIS**

7	Full peroral nutrition utan restriktioner
6	Full peroral nutrition med vissa specifika begränsningar
5	Full peroral nutrition med flera anpassade konsistenser
4	Full peroral nutrition på en konsistens
3	Enteral nutrition med regelbundet peroralt intag
2	Enteral nutrition med minimalt peroralt intag
1	Noll per os

20. Sittposition

- 1 i stol
- 2 upprätt i säng
- 3 halvsittande, _____ grader

21. Förutsättningar

- 1 talventil
- 2 propp
- 3 uppkuffad
- 4 annat: _____

22a. Tillsyn vid intag

- 1 ingen tillsyn
- 2 tillsyn då och då
- 3 noggrann övervakning och uppmärksamhet på indikatorer

22b. Endast sväljträning: _____

22c. Självständighet 1 ☐ äter självständigt 2 ☐ behöver assistans 3 ☐ matas	22d. Bestickstorlek 1 ☐ valfritt 2 ☐ dessertsked (10 ml) 3 ☐ tesked (5 ml)		D SVÄLJBEDÖMNING
23a. Kost ☐ IDDSI-7, normalkost ☐ IDDSI-6, mjuk, lättuggad ☐ IDDSI-5, grov pate ☐ IDDSI-4, puré, kräm	23b. Antal tillfällen ☐ frukost ☐ förmiddagsfika ☐ lunch ☐ eftermiddagsfika ☐ middag ☐ annat: _____	24c. Maxmängd per tillfälle: 1 ☐ fri mängd 2 ☐ annat: _____	
25a. Dryck ☐ IDDSI-0 ☐ IDDSI-1 ☐ IDDSI-2 (som nyponsoppa) ☐ IDDSI-3 (som filmjök)	25b. Antal tillfällen ☐ frukost ☐ förmiddagsfika ☐ lunch ☐ eftermiddagsfika ☐ middag ☐ annat: _____	25c. Maxmängd per tillfälle: 1 ☐ fri mängd 2 ☐ annat: _____	
26. Munvård:			

E. KOMMUNIKATION**27. Patientens kommunikation under bedömningen**

a. Latens	1 ingen latens	2 < 5 sek latens	3 ≥ 5 sek latens	4 liten eller ingen reaktion efter lång latens	F KOMMUNIKATION
b. Behov av prompting	1 behöver ingen eller endast minimal prompting	2 behöver upprepad prompting	3 behöver promptas på flera olika sätt		
c. Är svaren konsekventa?	1 de flesta eller alla svar är konsekventa	2	3 de flesta eller alla svar är <i>inkonsekventa</i>		
d. Är svaren korrekta?	1 pat svarar korrekt	2 vissa felaktigheter förekommer	3 De flesta eller alla svar är <i>inkorrekta</i>		
e. Är svaren påverkade av trötthet?	1 ingen eller lindrig trötthet	2 viss trötthet	3 betydande trötthet		
f. Är svaren adekvata?	1 de flesta eller alla svar är adekvata	2	3 De flesta eller alla svar är <i>inadekvata</i>		
g. Är svaren tillförlitliga?	1 Svaren är mestadels eller fullständigt tillförlitliga	2	3 Svaren är mestadels eller fullständigt <i>otillförlitliga</i>		

28a. På vilket sätt kommunicerar patienten?

- egen röst med talventil/propp
 egen röst via ovanför kuffonation
 kommunikations tavla
 miming/gester
 skrift
 AKK
 Andra/ytterligare kommunikationssätt, specificera (t.ex. ögonrörelser, blinkning)

28b. Fungerade kommunikationen?

1 ja 2 nej 3 delvis

29. Rekommendationer för patientens kommunikation

---

30. Omständigheter som kan ha påverkat bedömningen

Omständigheter som behöver beaktas, som hindrat eller försvärat fullödig bedömning.

T.ex. • effekter av läkemedel • mobiliserings- eller positioneringssvårigheter • psykiatriska besvär • fysisk funktionsnedsättning • hörselnedsättning • trötthet efter undersökning eller behandling • kognitiv förmåga • ångest och oro etc.

REFERENCES:

- Agency for Clinical Innovation. Care of Adult Patients in Acute Care Facilities with a Tracheostomy: Clinical Practice Guideline. In: NSW Agency for Clinical Innovation, editor. Chatswood, NSW, Australia: NSW Government, Australia; 2013.
- Bonvento, B., Wallace, S., Lynch, J., Coe, B., & McGrath, B. A. (2017). Role of the multidisciplinary team in the care of the tracheostomy patient. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 10, 391.
- Clinical Education and Training Queensland. Speech Pathology Management of the Adult Tracheostomised Patient: Clinical Guidelines for Queensland Health Speech Pathologists. In Allied Health Clinical Education Training Unit, editor. Brisbane, QLD, Australia: Queensland Health, 2015.
- Freeman-Sanderson A, Togher L, Elkins M, Phipps R. Return of Voice for Ventilated Tracheostomy Patients in ICU: A Randomized Controlled Trial of Early-Targeted Intervention. *Critical Care Medicine*. 2016;44(6):1075-81.
- O'Connor, Morris, & Paratz. (2018). Physiological and clinical outcomes associated with use of one-way speaking valves on tracheostomised patients: A systematic review. *Heart & Lung* (in press).
- Prigent H, Lejaille M, Terzi N, Annane D, Figere M, Orlikowski D, et al. Effect of a tracheostomy speaking valve on breathing-swallowing interaction. *Intensive Care Medicine*. 2012;38(1):85-90.
- Pryor, L. N., Ward, E. C., Cornwell, P. L., O'connor, S. N., & Chapman, M. J. (2016). Clinical indicators associated with successful tracheostomy cuff deflation. *Australian Critical Care*, 29(3), 132-137.